

Proti temu delu Tavčarjevega nasveta se je oglasil gosp. Gostinčar, češ, da delavci ne morejo privoliti, da bi jih ločili od drugih stanov, kakor kozle od ovac. In želi, da bi se kranjski deželni zbor izrekel za občno, direktno, jednako in tajno volilno pravico. Kdor količjak zasleduje politiko, vé, da je Tavčarjev nasvet popolnoma povzet po predlogu Dipaulijevem v državnem zboru, katerega je hvalil posebno dunajski dopisnik „Slovenca“, o katerem je občno znano po Ljubljani, da ni noben drugi, kakor gospod Klun. Mej Klunovimi in Tavčarjevimi nazori je le ta razloček, da je g. Tavčar za tako volilno pravico le takrat, ko bi se širša doseči ne mogla, gospod Klun se je pa izrekel za občno volilno pravico le za slučaj, ako bi bila taka, kakor jo priporoča Dipauli, to je da bi bili delavci v delavskih zbornicah ločeni od drugih stanov, kakor kozli od ovac. Vidno je pač, kdo privoščel delavec širše politične pravice, gospod dr. Tavčar ali pa gospod kanonik Klun in z njim vsi tisti, ki se zbirajo okrog „Slovenca“. Naša konservativna stranka se namreč v tem popolnoma vjema z gosp. Klunom, ker drugače bi se že bila izjavila v tem oziru.

Vsa čast gosp. Gostinčarju v boju za dobro stvar, a svojega kopja tukaj ni obrnil na pravo stran. Nasprotniki občne volilne pravice ne sede v narodni stranki, temveč jih ima gospod Gostinčar dosti bližje. Le tiste naj obdela poprej.

Gospod Gostinčar se je pri tem shodu izjavil, da bode on in njegovi somišljeniki že obdelali gosp. Povšeta, da bode glasoval za občno volilno pravico, da so ga nekateri opozorili, da je baš ta meč proti Gostinčarjevemu nasvetu. Tukaj se pač g. Gostinčar grozno moti. Ne rečemo, da bi se Povše v Ljubljani na takem shodu ali pa tudi še v deželnem zboru izrekel za občno volilno pravico, ker besede so po čeni. V odločnem trenutku pa bi potegnil z nasprotniki delavcev v državnem zboru na Dunaju.

Sicer so pa gosp. Gostinčar in tovariši pač že imeli dovolj prilike, da bi obdelali gosp. Povšeta in Kluna, da izstopita iz koalicijske. Vem, da klo porete, kaj ima koalicijska s tem opraviti? Stvar je pa z volilno reformo v tesni zvezi. Spominjamo se, da je tisti govor grofa Hohenvarta, kateri je bil krstna objava koalicijske, bil pred vsem naperjen proti volilni reformi, pri kateri bi bili delavci v političnih pravicah jednaki z drugimi državljani. Sploh vsa pogajanja za koalicijsko so se sukala okrog te točke. To je posebno jasno tudi iz raznih izjav gosp. Ebenhoča. Stvar je in ostane taka, da kdor je pri koalicijski, tisti je nasprotnik občne volilne pravice, bodisi tudi le v sedanjih mestnih in kmečkih kuriji. Seveda s tem se ni rečeno, da bi morda dotičnik na kakšnem delavskem shodu ne mogel delavcev slepiti s tem, da trdi, da je za občno volilno pravico. Tudi konservativni gospod Pfeifer se je na shodu poletu na Dolenjskem izrekel proti občni volilni pravici.

Gospod Gostinčar naj torej, če mu je za stvar res kaj, kar začne delati mej konservativci, s katerimi je v bližnji dotiki, za svoje nazore narodna stranka mu ne boče delala najmanjših ovir. Naj le izrine Kluna, Povšeta in drugove iz koalicijske, to je iz zaveze proti občni volilni pravici, in mi nam želimo pri tem najboljši uspeh.

„Soča“ oznanjuje anarhijo!

(Izv. dop.)

„Pr. L.“ si ni vedel drugače pomagati iz zadrege, kakor z besedami v 2. stevilki: „Katališka morala ukazuje ubogati celo takega vladarja, ki si je po krivici prisvojil vlado, v tistih rečeh, katere so neobhodno potrebne za občno blaginjo in navadna opravila. Tembolj smo dolžni dobro, katero vkretno obstoječe različne stranke zaznamovali, odobriti in podpirati. ... Kdor bi napovedal upre vsaki obstoječi stranki in jo pobival, naj vkrene tudi — dobro, oznanoval bi s tem brezvladje (anarhijo), katero peha narode v nepokornost, surovost in nesrečo. Ako hočejo nekateri slovenski listi („Soča“ seveda, op. dop.) oznanjevati anarhijo in zameniti pamet „s palico, z betom, železnim drogom“ in husitskim cepcem — naj gledajo, kaj delajo. ...“

Tako tedaj, „Soča“ oznanjuje anarhijo! Čudno, da sploh se shaja in je oblastnije ne zadržati.

Upraša se, odkod to, da „Pr. L.“ kar nakrat očita anarhijo? Povedali smo in dokazali s citati iz samega „Pr. L.“, kako nedoloden in breznacelen je ta list gledé na sedanjí položaj. Dokler je bil naš državni poslanec v Hohenvartovem klubu, je obsojal ta klub. Ko hitro je izstopil, začel je hvaliti koalicijsko ne iz prepričanja, nego za to, ker je dr. Gr. izstopil. Vse početje, vsi napori naših c. kr. katoličanov se osredotočijo v našem državnem poslanstvu; saj je ta tarta, v katero streljajo že šesto leto. Do zdaj drugače niso dosegli kakor to, da se ljudstvo pohujšuje, ko vidi tako zakletko „sovrastvo

bratov do brata, in pa, da so mu ob svojem času nakopali nevarno bolezen, iz katere pa, Bogu bodi čast in hvala, se je srečno resil. To so uspehi tako zvane „katališke stranke na Goriskem“. Ker pa iz zagate ne morejo, zašli so na kočljivo bogoslovno upravljanje, češ, ubogati moramo tudi krivičnega vladarja, to je, ubogati moramo, kar nam sedanje ministerstvo ukaže. O sveta nedolžnost!

„Soča“ in vsi vemo, da izvor vsega je Najvišje bitje, iz njega izhajajo vse postave, tudi človeške, oziroma, bi morale izhajati. Tudi vemo, da smo dolžni pokorščino svetni oblasti, ker Bog sam, zdrava pamet, človeška zarava, sploh ves socijalni red zahtevajo, da mora biti neki red, kateri vzdržuje krivični ali pravični vladar. Tega ni nikdar „Soča“ tajila, tudi ne učila. Ali gospodje se z nejasnimi in občinstvu nerazumljivimi besedami označili, v katerih rečeh smo dolžni pokorščine. Katališko načelo jasno in razumljivo pravi: „Obedire tenetur populus potestati saeculari in omnibus, quae Dei et ecclesiae legibus non obversentur“. Po slovensko bi se reklo: Ljudstvo mora biti pokorno svetni oblasti v takih rečeh, katere ne nasprotujejo neki božji ali cerkveni zapovedi in sploh naravnemu zakonu. „Pr. L.“ je ta jasen nauk sv. cerkve pokril z besedami „neobhodno potreben za občno blaginjo in navadna opravila“. Bal se je namreč prav jasno izgovoriti, ker je predobro vedel, da sedanja židovska vlada skoro izključljivo le take postave kuje, ki nasprotujejo vsem božjim in cerkvenim zapovedim, vsled česar bi morali vsi katališki poslanci, posebno voditelji katoličanov, boj napovedati taki vladi in se odločno v bran postaviti takim postavam in sploh krivičnemu vladanju. Vzemimo samo postavo o nedelj-skem počitku. Ta postava ne pozna praznikov v letu. Še celo nova konkurenčna postava je proti božjim postavam, ker je osnovana na po „bogi zelo krivične postave od l. 1874. in ko s to postavo se krši toli pogrebna cerkvena avtonomija. Sploh ves sedanjí sistem je v nasprotju z vsemi božjimi in cerkvenimi postavami, kajti obrnjen je naravnost proti kataličanstvu in prvi vrsti in proti Slovanstvu. Kar pride dobrega, je le navidezno, pesek v oči, da tim lože krivice na krivice nakladajo. In kat. poslancu je dolžnost, pobijati ta sistem in ne podpirati ga.

Sicer pa naši poslanci se držijo politike proste roke; karkoli dobrega pride od sedanje vlade, podpirajo in priznavajo, kar tudi „Soča“ dela. Zato je tudi brezvestno od kat. „Pr. L.“ očitati „Soča“, da oznanjuje „upor“ proti sedanjemu vladanju, „če tudi vkrene dobro“ in učí anarhijo. (O tem brezvestnem pisanju „Pr. L.“ bomo tudi sami govorili v posebnem članku. Uredn.)

Prav po židovskem načinu so začeli „kat. listi“ obrirati neodvisne liste. Kar očita „Pr. List“ „Soča“, isto dela „Vaterland“ „Reichspost“. Še nedavno se je potegnil c. kr. „Vaterland“ za žida, obsodivši krščanske socialiste, ki so udarili po Müller-ju, vodju vseučilišča. S tem se hočejo oprati madeža, da jim: kataličanstvo le sredstvo za gospodstvo, sepilo in plašč, pod katerim skrivajo najrse libe. Višji krogi očitajo vsem drugim neodvisnim kat. listom, da rušijo avtoriteto, češ, Bog nam je dal oblast, vi nimate tu besede, vi morate ubogati, kar mi hočemo. Žal, da še dandanes se za tem skrivajo, da tim lože mamijo druge in opravičujejo svoje slabosť in zveze z židi.

Zgodovina nas prav lepo učí, kako so tudi nekateri kralji, udani najrsem pregreham, predbacivali „punit“, „anarhijo“ vsem onim, ki so udarili po njih, videli toliko korupcije. Izgled naj nam bodo zgodovina Jakob na Angleškem. Tudi pred francoskim prevratom so veljaki in oblastniki očitali „punit“, „anarhijo“ vsem onim dobromišlečim možem, ki so svarili in opominjali višje kroge, udane nasladnemu življenju. Ti krogi so razkošno živeli, zapravljali, krivice dopri-nasali, prišliški na ubogo paro nižjega ljudstva tako, da so ga pripravili ob vero in premoženje. Da so tim lože to dosegli, skrivali so se za avtoriteto, češ, Bog nam je dal oblast, kdo nam more kaj?! In zastopniki cerkve, namesto da bi pred nje stopili, kakor nekdanj sv. Janez pred Herodeža z besedami: „Non lice“, so se celo preganjali one duhovnike, ki so tu pa tam vzdigovali glas, kličeč jim: Tudi Vas vežejo zapovedi božje: tudi za Vas velja naravni zakon. Žalostno je, da hočejo višji krogi le nižjim slojevom nalagati slepo pokorščino do vrtoglavih oblastnikov. Vera velja samo za delavca, kmeta, malega obrtnika; oni pa v gorenjih nadstropjih naj delajo, kar hočejo, njim je se dovoljeno. Ne, ne, s takimi krivimi nauki ne dosežete ničesar. Reformatio in capite, deinde in membris.

Deželni zbor goriški.

Četrta seja je bila v torek ob 5. pop. Ta je bila že bolj zanimiva, kajti predno je zbor prišel do postavljenega dnevnega reda

je pristal od slovenske strani s čim m stalnih predlogov, a župnik Grca je podal jedno interpelacijo; laški poslanec Lovisoni je interpeloval radi laškega vseučilišča v Trstu. — Samostalni predlogi so naslednji.

Alfred grof Coronini.

Visoki deželni zbor naj sklene: Deželni zbor poknežene grofije Goriške in Gradiške smatra zvezo te dežele s severnimi kronovinami po železnici iz deželnega glavnega mesta goriškega p. soški dolini do katerega mesta Rudolfove železnice — posebno in v prvi vrsti čez Predel — v dosego krajše zvezne črte med Trstom in severom monarhije ter v prosepah gospodarskega položaja v deželi, kakor tudi zgradbo železne proge iz Gorice po vipavski dolini do katerega mesta c. kr. priv. južne železnice v vojvodini kranjski, in sicer iz gospodarskih in vojnih razlogov kot nujno potrebo in pričakuje, da visoka c. kr. vlada zgradi v interesu monarhije in dežele ležeči železnici v najbližjem času.

Deželnemu odboru se nalaga, da obvesti visoko c. kr. vlado o tej resoluciji.

Dr. A. Gregorič.

Predlog I.

Načrt zakona o učiteljskih plačah, ki je bil sprejet v lanskem zasedanju, s premenbo tistih mest, ki so do zdaj zadrževala cesarsko potrjenje.

Predlog II.

Visoki deželni zbor naj sklene: 1. Učni načrt deželne kmetijske šole v Gorici se spreminja v tem zmislu, da od leta 1895. naprej se bo stelo med zapovedane predmete tudi verstvo, ki se bo poučevalo dve uri na teden v vsakem izmed dveh oddelkov. 2. Za poučevanje tega predmeta se določuje nagrada letnih 80 gld. za vsak oddetek, ki se bo plačevala v obrokih konec vsakega meseca. 3. Deželnemu odboru se naroča, da naznani ta sklep pred kmetozadškoliškemu ordinarijatu ter da ga v sporazumljenju z njim izvrši brez odloga.

Predlog III.

Visoki deželni zbor naj sklene: 1. Deželni zbor poknežene grofije Goriške in Gradiške priznava, da sedanji zakon o domovinski pravici z dne 3. dec. 1863. drž. zak. št. 105. je v veliki mavi kriv, da hirajo in propadajo kmečke občine, ker jim nalaga ogromnih bolnišničnih stroškov za ljudi, ki so svoje moči in zdravje zrtvovali napredku velike obrtnije in velikih mest, med tem ko niso bili občini, v kateri imajo domovinsko pravico, v nikako korist. 2. Isti deželni zbor pozdravlja z veseljem načrt zakona o prenebiti domovne pravice, ki ga je visoka c. kr. vlada predložila državnemu zboru, ter prosi, naj bi visoka c. kr. vlada zastavila ves svoj upliv, da se domovinski zakon premeni vsaj v zmislu njenega predloga. 3. Deželnemu odboru se nalaga, da obvesti visoko c. kr. vlado o tem sklepu.

Predlog IV.

Visoki deželni zbor naj sklene naslednjo resolucijo: 1. Deželni zbor poknežene grofije Goriške in Gradiške spoznava kot pravično zahtevo in nujno potrebo, da se glavna vsota zemljiškega davka pri prihodnjem pregledovanju zemljiškega katastra zniža, ter poudarja kot zahtevo pravice in pravičnosti in kot nezogiblen pogoj, da se obvaruje goriška dežela popolnega gospodarskega propada, da se znatno zniža zemljiški davek še posebe v tej deželi, ki plačuje relativno najvišjo zemljarino med vsemi kronovinami avstrijskimi, ker so se postavila njena zemljišča v previsoke dobrotne vrste in ker se je sprejel čisti primos pojedinih dobrotnih vrst raznih kultur tako visok, da ne stoji v nikaki razmeri s čistim primosom enakih kultur v sosednjih deželah. Deželni zbor je popolnoma prepričan, da v tem oziru je pomoč potrebna, in da bi prišla pomoč prepozna, ako se hitro ne podeli. 2. Deželnemu odboru se naroča, da naznani to resolucijo visoki c. kr. vladi.

Predlog V.

Deželnemu odboru se naroča: 1. Naj pouči o pravem času občine v deželi o načinu, kako se bo letos vršilo pregledovanje zemljiškega katastra, in kako je treba postopati posestnikom zemljišč, da prijavijo deželni pregledovalni komisiji po najkrajši poti in z najmanjšimi stroški pa gotovo krivice, ki se jim godé vsled previsokih cenitev in napačnih vpisov. 2. Naj sestavi v ta namen potreben navod ali potuk, po katerem se bodo mogli ravnati zemljiški posestniki in občinski uradi, ter naj jim poskrbi potrebnih tiskanih golic (obrazcev), katerih se bodo mogli posluževati za svoje prijave, pritožbe in zahteve. 3. Naj zbira tudi sam po županstvih potrebne gradiva, katero naj pregledano in vrejeno vroči deželni pregledovalni komisiji s svojimi vtemeljenimi opazkami in odločnimi zahtevami v rešitev, katero zaslužijo.

Post. Kocijančič

Je stavl predlog gledé na volilno pravico ljudskih učiteljev v občinske in druge zastope. Te predloge bodo g. poslanci utemeljevali v seji danes popoldne. — Na to je posl. dr. Lovisoni interpeloval vlado, ali hoče vladar enkrat ustreči opravičenim zahtevam Italijanov in ustanoviti v Trstu — čuje! — ne manj nego laško vseučilišče. (Dr. L. je pa med tistimi laškimi „liberalci“, ki Slovencem v Gorici in v Trstu ne privoščijo niti ljudske šole). — Interpelacijo posl. Grca glej na drugem mestu.

Na to sledé poročila o šestih predlogih deželnega odbora.

Dr. Abram poroča o načrtu zakona, po katerem naj bi zavarovalnice morale dati letni prispevek za vzdrževanje požarnih straž. Na predlog dr. Maroviča izroči se ta načrt pravnega odseku, da o njem razpravlja in poroča.

Dr. N. Tonkli poroča o predlogu, naj bi dala dežela v petletnih obrokih 5000 gld. za skladovno cesto do Bambahove kočé v Trenti, kajti država je pod tem pogojem obljubila 15.000 gld. podpore v petletnih obrokih. — Na predlog posl. Dottorija se izroči ta predloga cestno-železniškemu odseku v poročilo.

Dr. Abram poroča o podpori 150 gld., ki se je dovolila za pozgodenje bogov ljudovnika Lokavščka. Dr. Venuti predlaga, da zbor odobri to podporo, za nadaljne štiri podpore pa naj se reči izročiti finančnemu odseku.

Poročevaler dr. Verzequassi: Potrli se podpore 200 gld. rodbini pokojnega deželnega računarja g. Jegliča. — Na poročilo istega se potrli podpore 100 gld. za proslavo 25-letnice goriške požarne brambe.

Dr. Pajer poroča dalje o podporah, ki so se dovolile učiteljskim udovam in sirotam, kar zbor odobri.

Peta seja deželnega zbora bo danes ob 5. popoldne. Na dnevnem redu bo najprej utemeljevanje gornjih sedmih samostalnih predlogov.

Na to bosta poročala g. dr. Jos. vitez Tonkli in dr. Verzequassi v imenu finančnega odseka o računu zemlj. odveznega zaloga in o proračunu za leto 1895. tistih zalogov, ki so v oskrbovanju dež. odbora.

Finančni odsek bo imel sejo jutri ob 3. pop. — Slovenski klub bo imel sejo danes ob 3. pop.

DOPISI.

Iz Gorice. (O zvonovih. Konec.) G. dopisnik vpraša, „kje je lepše zvonjenje kakor v Brdih?“ in nekako odgovarja „vsi zvonovi so iz laškega Vidna“, jaz pa dostavljam: in imajo vsled svoje dolge oblike in svoje tenkobe v gorenjem delu (lahke sistem) tako glasne, zvižgajoče (seveda neharmonijske) visoke postranske glasove, da bi jih g. dopisnik prav lahko „ulovil“ (v klobuk ali v kučmo?). Čemu se torej trudi v hribih, ko ne „ulovi“ višje kot do postranske tere. To mora biti v hribih res tak zrak, da „zapira sapo“ onim „postranskim kričalcem“. Tukaj pri nas v nižavi imajo „postranski sineki“ videnskih zvonov večjo prostost. —

Zalaj pa se nekaj opazek o dopisnikovi glasbeni znanosti. Ta mora biti, osebno kar zadeva nauk o harmoniji, na jako slabih nogah. Gospod, že s priprostim „sektakordom“ es, fs, h ste se popolnoma obsodili. Rad bi vedel, kak sekstni akord je ta? Ali je es, fs terca? E, g. dopisnik, ako bi nam Vi krstili akorde, to bi postal nauk o harmoniji pravi „bablionski stolp“. In potem se še upate g. dopisnika s Pečin, ki Vas je prav poučil, zavrniti, pišete: „G. dopisnik očita, da ne poznamo (v množini!) intervalov, ker smo zapisali es namesto dis. Haha! Tako se je gotovo vsak glasbenik zakrohotal, prečitavši to očitanje.“ Da, da, tudi jaz sem se zakrohotal, a le Vašim besedam: „es in dis je isti glas“ — seveda na tipalu pri glasbilih s stalnimi glasovnimi visočninami (za enakomerno temperaturo), kaj pa pri naravnem uglaščenju, kaj v nauku o harmoniji? ... Pa dalje, dalje! V prvem dopisu pišete: „Glasbeni strokovnjak v naših hribih je odločno obsodil tako zvonjenje“ (namreč v sekstnem akordu za Pečine); v četrem dopisu pa: „...ne mi, nego strokovnjak v glasbi č. g. K. v Š. je akord obsodil in ne zvonov.“ Ali pri Vas akordi zvonijo? Ali se ne pravi to samemu sebi oporekati? In zakaj bi neki sekstni akord „vzbujal nezaupanje“? Ali se morebiti nikoli ne nahaja kot sklepni akord? O da, v troglasnem ženskem petju. Pred mano leži zbirka „Neue u. alte geistliche und weltliche Frauenchöre, herausg. v. R. Palme, L.Th. 3 stimmung“. V tej zbirki je 17 zborov, ki sklepajo s sekstnim akordom, nekateri celo z mehkim. In kako sklepajo mnoge naše narodne pesni za dva ženska glasova? Ali ne s sekstnim akordom (z izpuščeno kvinjo temeljnega glasu)? — Nadaljevanje ob akordih v tem dopisu je pač le captatio benevolentiae. G.

dopisnik bi si je bil prav lahko prihranil; kajti takó bi si ne bil prišel vsaj v tako navskrižje s prvim dopisom, kjer odreka vsako veljavo zvonovim uglaščenim v akordih, tu pa piše, da se zvonovi v trdem (dur) akordu v h. mogočno glasé!!

Vso svojo polemisko moč je zbral g. dopisnik na koncu svojih dopisov. Tu piše: „Dalje pravi dopisnik (namreč jaz), da so Podturnom zvonovi slabi, ker imajo neharmonijske postranske glasove. To je preveč splošno rečeno. Mi bi radi, da bi g. dopisnik imenoval one neharmonijske intervale, ali so veliki ali mali, itd., ker se hočemo o resnici prepričati pri prvi priliki.“ Jako mogočno! Pa poslušajte! Ali Vi pri glasoviru (menda ga imate), predno pokličete ubiratelja, najprej preiskujete, kake „neharmonijske“ intervale so nastali med razbiranimi strunami različnih tipov in iste tipke? In zapisele morda „neharmonijske intervale“ na papir ter je izročite ubiratelju, naj je odpravi? Menda ne! In ako bi jaz to od Vas terjal, rekli bi mi: „Ali mislite, da norim! Jaz konstatujem priprosto, da je glasovir razbran in ga dam obrati.“ Tako Vi. In jaz pa bi ne smel tega konstatovati pri zvonovih, katere sem sto in stokrat slišal? Kako se to z jednega samega udarca na zvon izpozna, ne da bi bilo treba iti preiskovati zvon na zvonik, tega seveda Vi ne veste, zato pa zahtevate tako nesmisel. — Upam da bodele zdržali objubo in pridete „se prepričati“ o podturnskih zvonovih. Oglasite se pri tucni, saj se je tudi smarenski g. dopisnik. Prinesite s sabo kako posodo, da bodele „lovili“ vanjo postranske glasove podturnskih zvonov. Pa dovolj, dovolj! Skoda besed. Pregovor pravi matati-mutandis: Neveščak se izaniši sto besed, predno slo veščakov jedno popravi. Vašim „željam“, ne morem odgovorjati, dokler ne veste 1. iz katerih postranskih glasov je vsak glas; 2. kake postranske glasove mora imeti dober zvon, in kako je ima močeti za zvonar v svoji oblasti, da mu ne pretulijo, prežvičajo glavnega glasu, kar imate vi za pradžost (!); 3. s kakim instrumentom se preiskuje glavni glas in postranski glasovi, katerega instrumenta imate Vi (in se „hudeče smni prepričati“!) niti Vaš varovanje (Broil)?; 4. dokler se ne seznanite z naukom o harmoniji, da ne bodele tako mahali okoli sebe z „načo in veliko kvinto“.

V listnici imam se mnogo točk, na katere sem se namenil g. dopisniku odgovorjati, a bodi dovolj! G. dopisnik vodi, da je naletel na nekoga, ki noče molčati, ker se čuti doma. Uprašanje o harmonijskem ali melodiskem zvonu odložim za drugi pot; kajti odgovor mi je preveč narasel. Počakam pa tudi, da vidim, kaj odgovori g. dopisnik g. Fajgelju, ki je zoper melodisko zvonilo.

Iz Dornberga. 20. jan. — O priliki letošnjih novoletnih voščil rosili so dornberzanosn blaženi oblaki blagodejni dež v podobi „Prinorskih listov“, a trda dornberška (ta niso popila niti vzprejla onih blagodejnih kapljic, vsled tega so postala nerodovita, nočejo roditi koalicijske rastline. V bližnji Prvačni padlo je par omlit kapljic, seveda — tudi na skalo, a usnibile so se jih tamošnje položne in deviske Vestalinke ter jih porabile v žgalno daritev bogovom na čast.

Kaj nam se vse priinese časa tek, in bi Bog sam! Kmalu pride k nam se glasoviti Antikrist z obilnim množičem, polnim samih rmenih in sulih ceknov, katere nam podari s pozorno, da verjemo v novo koalicijsko vero, kar namu utegne kajaj pobeliti večno zveličanje. Vederemo! Mi pa ostanemo neupogljivi, ne vzgemo se za novo koalicijsko vero in dosti!

S Krasu. 19. januarja. (Volitev v cestni odbor kopenski) — Naši župani in podžupani vseh 19 občin sodniškega okraja kumenskega vdeležajo se resno volitev v cestni odbor, dobro vedéci, kake važnosti je ta korporacija za ves okraj. — Volitev je bila po novem zakonu že dvakrat, a gotovo je, da bode še v tretje, ker vsakikrat so bili poslani utoki radi nepravilnosti, katere so se godile po nimenju pritožnikov. Novi cestni zakon je težko razumljiv za prostega človeka in ne povsem jasen celo za razumnika, radi tega bi bilo treba, da bi vodil volitve vsak človek, ne pa polovičar. — Pomislite, g. urednik, da vsaka volitev že tako obubožane občine stane mnogo denarja, kajti niti župani niti podžupani ne hodijo iz daljine v Komen k volitvi zastoj. Slav. dež. odbor pošlje vabilo in ob enem naznanja, da bode vodil volitve odposlanec dež. odbora, a ko pridemo k volitvi, mi tega odposlanca ne dobimo, pač pa moža, ki je prepričan, da brez njega ne sme biti ničesa v Krasu. Zato pritiska, da se volé ljudje v vse odbore itd. njegovega nazadnjaškega misljenja.

Radovedni smo, koga pooblasti slav. dež. odbor za tretjo volitev, in če misli sploh poslati res kakega odposlanca hodisi od koder

^{*)} Za sodniško preiskovanje njega zvonov v Št. Petru je moral g. Samassa poslati svoj instrument.

polji, da bo vodil volitve pravilno in da tako odvrne se nadaljne nepotrebne trikratne stroške za volitev cestnega odbora ubožim iraskim občinam.

Koliko bi bili prihranili na času in novcih, da bi bil slav. dež. odbor že k prvi volitvi poslal pooblaščenca, če tudi od dež. odbora samega, a menda je dež. odbor zadovoljen samo, da pošlje vabila in da se zažibje brezskrbno v naročaj komoditete, potem pa naj ide Kraševcem kakor hoče. Spominjam se „Sočinega“ članka pri tej priliki, ki je rekel, da bi bilo treba marsikoga pomesti, a te besede nisem znal ceniti do danes. Bog z Vami! Kraševce.

Iz Kobarida, 22. jan. — Naša mlada mlekarica deluje nepričakovano dobro. Zdej dobiva za mad tri kvintale mleka na dan. To stevilo se pa še pomnoži, ker najboljši postavitelj imajo zdaj le malo ali skoro nič mlačne živine. Izvedeni hvalijo naše mleko, da je nenavadno redilno; zato je tudi maslo iz te mlekarice jako mastno. Kdor potrebuje dobro maslo, naj se tedaj obrne do naše kobariske mlekarice.

Tudi naše sadjarsko djstvo nam daje najlepše made za prihodnost. V kratkem času svojega obstanka je že veliko storilo. Visoko pojedelsko ministerstvo mu je dalo 200 gld. podpore. Le črsto naprej!

Iz ljubljanske okolice, 20. pros.

Zimo imamo in prav mnogo snega smo dobili; imeli smo ga tudi 70 cm. kar je za nas nekaj nenavadnega. Bili smo se, da bode dolgo ležal, toda gorki jug se za je usnilter za večinoma že umiril, vsled tega pa se naraste naše vode, posebno ljubljanske. Dne 7. t. m. izveleki so iz ljubljanske v Veski tovarni med drugo vodno karo tudi skoraj popolno razpadlo človeško možgno ogradje, katero je bilo večinoma le same kosti, tudi je manjkalo jedne noze, na drugi pa je bilo se obnavalo in nogavica, po kateri so spoznali bivšega izvoznika in poselnika Jožefa Juvana po domače Medicarja iz ljubljane, kateri je na neznan način izgubil meseca novembra 1892. Ugraba se razno, kako bi bil prišel v vodo, gotovo pa je, da hode in prej kako hudodelstvo nego samo slehuj, kajti znano je bilo, da je poneselec bil precej imovit ter da je imel navado vedno nositi precej denarja pri sebi.

Na neznan način izgubil je tudi nekoliko pozneje cestar Gregorček ter tudi njega je prinesla ljubljanska na Fužine. Tako tudi č. g. kurat Fajdiga. Vendar sled kakoga hudodelstva se še do sedaj ni našel.

I. M. K.

Domace in razne novice.

In zopet zaplemba! Tudi danesja prva izdaja „Soč“ je bila zaplenjena zaradi sestavka, v katerem je bil imenovan namestnik vitez Rimaldini.

Uradni pečat pri naših sodiščih je se vedno laški tudi za slovenske spise. Na prilozbo našega uradnika v tem oziru se vedno ni odgovorilo. Opozorjamo na to naše g. poslanec, kajti znana ministrska naredba zapoveduje tudi slovenske uradne pečate.

Dr. Josip Stančič, doslej odvetnik v Tolminu, se v kratkem stalno naseli v Gorici. Stanovanje je najel v znani hiši bivše gosposke „pri zlatem lovu“ poleg „Monta“ v gosposki ulici. Z njegovim prihodom napravi slovensko uredovanje pri goriskih sodiščih velik korak naprej.

Marsikdo se odslej ne bo mogel pritoževati, da ne more dobiti slovenskega odvetnika. Upamo, da v kratkem se naseli še drug slovenski odvetnik v Gorici. Najmanj se truje bi mogli imeti tukaj dosti dela in zaslužki!

Prva blamaža. V članku „Predznost laških in židovskih odvetnikov“ smo povedali, da so se pritoževali ti modri gospodje pod št. 23. svojega „kokonkanga“, da je sodnik skvaril (!) priinika Znidarčič in Zaccaria v Znidarčič in v nečitljivi Caharija, za kar naj bi pravosodni minister zgrabil sodnika. Ali čujta smola! V isti zapuštniški zadevi je bila te dni nova obravnava, pri kateri so bili navzoči tudi trije ali štiri laški odvetniki, med temi tudi dr. Golopp, ki je čital pri zborovanju odvetnikov ono famozno poročilo. Sodnik je peprasil g. Znidarčiča, kako se prav za prav piše, a ta je odgovoril s pozidignim glasom: „Znidarčič. Laški in židovski odvetniki so pogledali srmožljivo po nosu, kakor bi jih pobila kurja polt. Zastopnik g. Urša Caharija je pa odgovoril, da se ta piše Caharija in ne „Zaccaria“, tudi ne z začetnic „Z.“ ampak s „C.“ Odvetniki so naglani glave se nize, le dr. Golombo je hotel vedeti nego brat in zastopnik odzove g. U. Caharija, trdijo, da se ona piše s „C.“

To ni prva blamaža, kajti tej bodo sledile še druge, a najhujša bo gotovo tista, ko jui minister da razumeti primerni načinom, kajga ne nadlegujejo s svojimi urednostjo.

Goriska ljudska posojilnica* je imela dne 31. decembra 1894. razposojenega denarja za 145.945 gld. Hranilni ulog je bilo takrat za 109.522 gld., deležev pa za 24.310 gld. Vrednostnih listov je imela za 5.000 gld., v denarnici pa je bilo 6.228 gld. Svojeza prenoženja ima posojilnica sedaj čez 10.000 gld. Prvni dnevi so vsako nedeljo, ponedeljek in četrtek od 11 ure naprej. Od hranilni ulog plačuje posojilnica po 4 1/2% od deležev pa po 5%.

Drobiz. — Hudournik Štjajk pri Kobaridu je narastel vsled dežja in opustilo sovednje nje. — Plazovi snegu na Matjuriju so naredili veliko škodo; vzeli so seboj več senikov, ki so bili polni. — Umrl je č. g. J. Tomšič, vikar v Lepvi, pri usmiljenih bratih v Gorici. V Lepvi je zapustil trajen „spojin“. — Na Kostanjevici je bilo obhajanih lani okoli 22.000 ljudij.

Radodarni doneski. — Za „Slogine“ zavode je došlo nadalje: — Neka gospa 50 kr. — Gosp. Sim. Rolanc v G. 1 gld. —

Gosp. P. M. 3 gld. — Gena J. Jez v Tolminu prejela na Silvestrovo za svinčnike 1 gld. 61 kr. — Gosp. Jeričjo Zdravko v G. 20 kr. — Ajdovski krokarji, praznujoči imendan našega Janezka, zložili 2 gld. — Gena Josipina Slunder v Kobaridu nabrala 4 gld. 58 kr. pri zborovanju kobariske Čitalnice. — Č. g. Jos. Strancar v Kamnjah 5 gld. — Gosp. Janez Lapanja, zemljemerec v Kobaridu, 1 gld. 60 kr. — Gosp. Janko Sannik na Dunaju 1 gld. — Č. g. Alfonz Poljšak, vikar v S. Tomažu, 50 kr. — Preč. A. Berlot na Vogerskem 6 gld. — Narodna taksa v Ajdovščini 1 gld. — Gosp. Anton Lokar v Ajdovščini 5 gld. — Gosp. Franc Furlani v Carigradu 80. kr. — Krokarji v Mirnu pod geslom „Ne udajmo se!“ 40 kr. — V kavarni „Nazione“ zbrali 20. l. m. prijatelji slovenske mladine 1 gld. 60 kr. — Gospa Eliza Seppenhofer v Gorici (zopet) 1 gld. — O priliki ugodne rešitve učiteljskih pravic 2 gld. — Letovica v farovžu v god. sv. Antona na Kobariskem 3 gld. 25 kr. — Gosp. Leop. B. J. v M. Zabljah ostanek naročnin 30 kr. — Zupanstvo v Črniču donesek za l. 1894. deset 1 gld., za l. 1895 pa dvajset gld., skupaj 30 gld. — Gospa Marija Lokarjeva v Ajdovščini je poslala 5 kron 10 vin, katero so zložile v prijetnem popoldnevju gospe odborice ajdovske ženske podružnice sv. M. M.

Po položnicah poštno hranilnice je dalje došlo:

Udje bratnega društva v Seči zbrali po običnem zboru 4 gld. 80 kr.; k tem je dodal preč. g. Jos. Sovdat, župnik v pokouju, 3 gld. — Č. g. Stefan Kerkoč v Lokavcu 6 gld. — S. Tugomil v S. 4 gld. — Gosp. Valentin Pregelj, c. kr. profesor v Dubrovniku (Dalmacija), zbral med tamšnjimi rodoljubi 18 gld. (Ziveli prijatelji naše mladine ob Seči tam doli v daljnem staroslavnom Dubrovniku) Tolminski stari gardisti in gardistinje v veselji družbi 5 gld. 73 kr. — Kobariski puntarji pri igri „Bum“ 2 gld. 32 kr. — Narodnjaki pri kosilu v Ajdovščini 1 gld. — Gosp. Franc Strel v Kamniku 50 kr. — F. P. na Nabrežini 50 kr. — Pri običnem zboru „Bratnega društva“ v Sv. Križu nabral A. V. 3 gld.

Od kar smo zadnje razposlali v „Soči“ položnice, prišlo je po njih 324 gld. — To je pač veselo znamenje o veliki pozitivnosti našega naroda. Čast takemu rodoljublju. Bog živi prijatelje slovenskega napredka v srečo lepe dežele goriske — v naši Gorici.

Izpred sodišča. 16. t. m. so bili obsojeni pri tuk. okrožnem sodišču:

26-letni A. K. iz Borjane v kobariskem Kotu na 14 dnuj zopora, ker je prejel svojo svakinjo M. Čebokli; oprošten pa je bil hudodelstva težke telesne poškodbe, kakor se je glasila obtožnica.

19-letni udovec Iv. T. iz Medane na 14 dnuj, ker je jedel in pil in si izposojal d nar. ne da bi mogel vse to poplačati;

30-letni čevljar Iv. M. iz Bilj na tri mesece zopora, ker je težko ranil Antona Uršiča;

25-letni Jos. K. in 23-letni Iv. S. s Slapa pri Sv. Luciji zaradi malih telesnih poškodb prvi na 14, drugi na 8 dnuj zopora;

30-letni Jos. B. iz Cepovana na 3 tedne zopora zaradi lahke telesne poškodbe Štefana K.

Dne 18. t. m.: 37-letni M. H. s Slapa na 6 tednov, ker je nagovarjal Ivana C. h krivemu pričanju;

19-letni A. M. iz Št. Andreza na 2 meseca, 18-letni A. L. in 19-letni Jos. P. tudi od tam pa na 1 mesec zopora, ker so se uprli občinskemu čuvaju v službenem izvrševanju;

29-letni L. N. iz Dol. Vrtojbe na 14 dnuj zopora zaradi težke telesne poškodbe svoje matere.

Goriska „Legina“ podružnica je imela v nedeljo letno zborovanje v mestni dvorani; navzoč je bil tudi župan dr. Venuti, Dr. Godermatz (ali Godromatz), Kodermatz, kaj je prav g. Colombo? je prečital obširno poročilo — polno lepih fraz, drugače pa prično sestavljeno. Iz njega izvevmo vse, česar nam je treba. Denarničar Giovanni Perinzič (Perinzič, Perinzič ali Perinzič? Uboga Italija s takimi priiniki!) je čital svoje poročilo, iz katerega posnemamo, da podružnica je imela 2012 gld. 59 kr. dohodkov, a med temi le 212 gld. 57 kr. ulnine (851 udov po 25 kr.). „Corriere“ je nabral 882 gld. 35 kr. („Soča“ za Slogine zavode nad dvakrat toliko). Zavarisice pri soškem mostu je stalo 723 gld. 80 kr., ono v Podgori pa 1255 gld. 70 kr.; samo za opožarsko kositve otrokom so izdali 236 gld. 52 kr. — Iz tega poročila je razvidno, da požtovalost med Slovenci je veliko večja nego med Lahi. Toda pomisliti nam je, da za Lahe skrbi gorisko mesto v veliki meri s slovenskimi groši, zato jim ni treba večje pozornosti. Oni imajo vsega v obilni meri! „Legina“ je le za to, da lovi — slovenske otročice, saj laški tako niso v prav nikaki nevarnosti. To dejstvo nam budi v spodbujbo, da ostanemo tudi zanepje enako pozitivni, kakor smo bili doslej. V delu, v pozitivnosti je naš spias, naša prihodnost. Ne strahmo se truda in znojga, kajti plačilo nas čaka v obilni meri v — hvaležnih sreih naših potomcev!

Umrla je 94 let stara dojka našega deželnega glavarja Lutman r. Pečenko. Pokopali so jo v nedeljo; za mrtvaškim vozom je splošljivo stolpal tudi njen dojenec grof Franc Coronini.

Plesoželjnost je strašno velika tudi med našimi Slovenci. V nedeljo jih je bilo vse polno pri malo ukusni maskeradi v Dreberjevem salonu. Rojaki, vspehujejte drug drugega, da se vsakdo udeležil le plesnih zabav v naših društvih. Kdor je lepega vedenja in značaja, dobi pri „Goriskem Sokolu“ dovolj poštnih zabave. Mladenci naj vsi pristopijo društvu kot udje. Ako pride slovenski mladenič v to slovensko družbo, rešen bo v narodnem in moralnem pogledu.

Namestniški svetnik g. Alojzij vitez Bosizjo in njegova gospa soproga postavila sta razne dostojanstvene našega mesta k plesu s maskami, ki bo v nedeljo teden, 3 febr.

Znanstveno predavanje v nemškem jeziku je imel danes leden v hotelu „pri postji“ g. vitez B. o. l. l., vodja goriskega kemiskega poskušališča, o svojem postopanju v Kino in Japan, kamor je šel po nalogu naše vlade.

La dretissima. — Nasi Furlani so gojili srčno željo, da se furlanska železnica podaljša čez mejo do prve laške postaje San Giorgio di Nogaro. S to železnico bi bili zvezani z materjo Italijo in še le z njo upajo, da na furlanski železnici ne bodo vlaki prazni tekali od Tržiča do Cervinjana. — Zdi se, da ta želja se jim izpolni. Italijanska vlada je že dovolila beneški železniški družbi, da sme zgraditi železnico od postaje San Giorgio di Nogaro do avstrijske meje. Ako se to zgodi, je baje zveza s Corvinjanom le še uprašanje časa in — dretissima bo s tem gotova.

† **Alojzij Fabiani.** — Že več časa smo pričakovali novice o smrti preč. g. biljanškega župnika Alojzija Fabianija; zadel ga je bil namreč kap. — V sredo večer nam je pa došlo poročilo, da blagi gospod je mirno zaspal v Gospodu istega dne ob 10. zjutraj. — Pokojnik je bil rojen v Kobilju 1. maja 1818., posvečen pa 24. sept. 1843. Blag nam spomin! Mir njegovi duši!

Pri tej priliki se je primeril čuden, žalosten slučaj. Ko je izvedel pokojnikov brat Franc, ki ima tudi že 85 let, za bolezno bratovo, prihite! je v Biljano, a tudi njega je zadel kap in vsak čas pričakujemo poročila, da se je tudi on preselil v boljše življenje. Pač čuden slučaj!

Zelje v snegu. — Iz Gregarja so nam prinesli učeraj z županovega vrta dve mladiki marelice, ki sti pogladi veliko perja. In vendar je Gregar ves v snegu!

Sneg. — Zadnje dni prejšnjega in prve tega tedna je južno vreme celo do Dolca že skoro odpravilo sneg s površja zemlje. Ali v sredo je začelo zopet močno snežiti po vseh hribihi in tudi v Gorici.

V Tržiču sta se razsula dva železniška vozova; v jednem je bilo več sedov vina, katero je odposlal neki goriski trgovec in ki je baje vse izteklo na tla. J eden sprevoznik je bil močno ranjen.

Zalosten glas iz Renč. — Renški zidarji praznujejo že kakih 20 let sv. Vincenca kot svojega patrona s svečano službo božjo in streljanjem. Letos 22. t. m. je pa glavstvo prepovedalo streljanje. To prepovedi niso hoteli ubogati in streljali so med službo božjo. Za to nepokorščino bi bili pozneje postavno kaznovani, da bi prihodnje gotovo ne streljali več, in s tem bi bila reč končana. Ali kaj se zgodi.

Po makljebi pride v Renče orožnik, ki izv. da streljajo proti prepovedi; orožnik gre k streljalcem, prekuje jim možnarje, s čevlji razmetuje ogenj in s silo razganja streljance. Ali ti mu začno ugajati, odneso možnarje na drug kraj in streljajo. Ko orožnik vidi, da mu ne opravi, teče v Gorico in popoldne so prišle trije orožniki v Renče, kakor da se vrši tankaj kdo več kaka revolucija. Popoldne ni bilo več streljanja. Ko so orožniki odhajali, bila je ob cesi zbrana večja množica. Kar nekdo zaploska, a to so orožniki smatrali za žaljivo demonstracijo, katero treba na vsak način kaznovati. Obrnili so se in s silo ostrojšjo izpraševali, kdo je zaploskal? Ko jim ga nekdo pokaže, planejo nanj in ga začno vezati. Ljudstvo je postalo silno razkačeno, obkrožilo je orožnike in upilo: „Ne vezati, ne pustite ga, saj ni storil ničesa“. Orožniki zgrabijo za orožje in začno brezobzirno mahati in zbadati okoli sebe. Nevarno ranjeni so stitje. 34-letni Peter Rusjan ima pet nevarnih ran z bodalom, 20-letnemu Ivanu Lukežiču je bodalo odtrgalo kos mesa z glave; 25-letni Stefan in 28-letni Jakob Lukežič pa sta bila manj nevarno zabodena v stegno. Prepeljali so jih v gorisko bolnico.

Težko nam je zapisati primerno sodbo o tem činu; upamo pa, da bodo razločneje govorili naši poslanci. Ali z gotovostjo smemo trditi, da ni bilo prav nikake potrebe, da so se orožniki umesali umes s tako silo, a orožja jim celo ni bilo treba rabiti. V vseh istrskih bojih, ko so bili orožniki napadani z orožjem in kamenjem, ko so jim razbili okna in vrata, ko je pokač na tiseče sip in je na stotine razbitih oken — ni bilo toliko ranjenecv, kakor v Renčah za prazen nič.

Neubogljivi streljajci bi bili pozneje kaznovani in mir bi bil!

Dostavljamo se, da gori opisani čin orožnikov je ljudstvo tako razkačilo, da so — orožniki morali utči. Skrivaj so poslali naznanilo v Gorico o nevarnosti, v kateri se nahajajo — in zvečer je prišel doli sam nadporočnik z dvema orožnikoma. Na to so mirno odšli iz Renč.

Istrske homatije. — V soboto so bili zaplenjeni vsi štirje tržški lahonški dveviki: Independent, Paese, Piccolo in Mattino. Precej suma je zbudila zaplemba zadnjega lista. Uradni „Osservatore“ ga je namreč nenavadno rezko okrcal zaradi hujskajna proti Slovanom. „Mattino“ je odgovarjal, ali le za državnega pravdnika. Dunajski „Reichspost“ je ostro pi. l. l. proti „Mattino“, čes. takó se vede glasilo tržškega namestništva. Polykadna „Presse“ je pa zavrnila to očitjanje, čes. ni res, da bi bil „Mattino“ glasilo namestništva, ker ga je dobro okrcal uprav uradni „Osservatore“. Vsakdo naj veruje, kar hoče.

Deželni glavar čiti, da skandali v deželnem zboru istrskem proti vladnemu zastopniku utegnajo vendarle imeti kak zle posledice za njegovo ljubljenca. Da bi pomiril visoke kroge, poslal je v „Neue fr. Presse“ poslanico, v kateri trdi, da italijanski poslanci niso zasramovali vladnega zastopnika. Ali odgovorila mu je polvadna „Presse“

precej rezko in neoporečno dokazala, da merodajni krogi so o vsem dobro poučeni. Da bi jih vse to tudi izmudrilo!

„Budapester Correspondenz“ je vzemirila istrske Lahe, da se ministarski svet jako resno bavi z istrskimi odnošaji in da je bil stavljen celo predlog, naj se proglasi izjemno stanje, ali da ni dobil večine, ker ministarstvo noče novih težav v državnem zboru. „Slov.“ Narod“ meni, da ta oficijozni glas ima le ta namen, da nekoliko preplasi Lahe. Ulegne biti takó!

V Istri so se oglašale zahteve, naj se deželni zbor skiče v Pulj, ali tamonjni mestni zastop se je izrekel soglasno proti takemu pomesčenju. S tem je le dokazal, da sedanji mestni zastopniki puljski so povsem enaki bratci onim v Piranu in Poreču. „Corriere“ jih je pohvalil zaradi tega „patrijotiskega čina“.

Čujejo se tudi glasovi, da vlada name-rava razpustiti mestna zastopa piranski in poreški (in ne pazinski, kakor javlja učerajšnji „Corriere“). To je pač zopet le strašilo, čes: Bodite pametni, ne razsajajte vsaj proti nam in pustimo vas v miru, da s Slovani pometate, kakor vam ljubo in drago. Ali ni tako? In pa še kakó.

Društvene vesti.

— V „Goriski Čitalnici“ bo jutri večer plesni venček, kateri priredi čitalniška mladina na svoje stroške. Za ta ples je izdala ukusna vabila, plesni redi pa bodo takó elegantni, kakršnih v „Goriski Čitalnici“ najbrže še ni bilo. Čuje se, da bo vdeležba prav obila. Napovedana plesna vaja vsled tega izostane. Druge veselice se bodo pa vršile v naznanjenem redu.

„Goriski Sokol“ bo imel v nedeljo od 4. do 8. svečer svojo drugo plesno vajo. Prva je bila prav živahna. Opozorjamo pa, da nekdje si morajo oskrbeti vstopnino, ako se hočejo vdeležiti. Za vstopnino se je treba oglašiti pri enem odborniku, a najhje jo vdobi vsakdo v naši tiskarni, ki je odprta ves dan. — Na Svečnicu bo pa v veselico z obširnim sporedom, kateri priobčilo prihodnje.

„Slovensko bralno in podporno društvo“ v Gorici se razvija čedalje lepše; udov je čedalje več, kajti vsak delavec mora biti zavarovan za slučaj bolezni, a vsak Slovenec je rajt ud tega društva nego okrajne bolniške blaginje. — Le z zunanjiimi društveniki ima društvo to-zave, kajti njih zalog ima očitven primanjkljaj. Plačevanje je neredno, a bolnikov vedno veliko. Kaj bo to? Rodoljubi v okolici naj premišlujejo, kako bi se dalo odponoči tej neprijetni prikazni.

„Prvaški Sokol“ bo imel 10. februarja t. l. v čitalniških prostorih g. Vinka Gregorčiča ob 10. uri popoldne svoj redni obični zbor z navadnim dnevnim redom. — Istega dne ob 6. uri zvečer bo veliki društveni ples, pri katerem bo sviral orkester 12. mož. — K obilni vdeležbi vabi uljudno odbor.

— Iz Dornberga nam poročajo, da tamonjska ženska podružnica sv. C. in M. je že poslala v Ljubljano 100 gld. kot pokroviteljstvo, kakor je sklenil zadnji obični zbor. Ta novica je zares v veliko čast našemu ženstvu dornberške župnije. Naj bi blage gospe in gospodične, žene in dekleta ostale stanovitno v delu za našo mladino!

— Iz Sezane nam poročajo, da veliki ples tamonjske Čitalnice dne 2. febr. utegne postati res sijajen, kakor obetajo lično izdelana vabila. Dame dobé ukusno izdelane plesne rede.

— V Tolminu priredi „Rokodelsko bralno društvo“ plesni venček v nedeljo 27. t. m. Svirali bodo tamburasi. Ples bo v dvorani g. J. Garščeka.

— „Tolminska Čitalnica“ priredi 3. februarja veselico s plesom. V sporedu, kateri se priobči kasneje, so možki, mešani in ženski zbori, igra, šaljiv dvogovor, deklamacija in godba. Pred sporedom in pri plesu svira domači orkester z lokom.

— „Ljubljanska Čitalnica“ letos ne bo imela vsakoletnega Vodnikovega plesa, ker bo imela kmalu ogromne stroške s preselitvijo v prostore „Narodnega doma“.

— V Trstu priredi „Delavsko podporno društvo“ običajni veliki ples 26. t. m. v gledišču „Politeama Rosselli“. Igrala bo popolna vojaška godba. Plesalo se bo „Kolo“.

— „Tržški Sokol“ si je najel prav krasno in prostorno telovalnico, za katero mora seveda plačevati lepo letno najemnino. Za nakup telovalnega orožja prihajajo društvu se vedno darovi.

— „Narodna Čitalnica“ v Št. Petru na Kranjskem priredi plesni venček 26. t. m. v hotelu „pri južni železnici“.

— V Opatiji ob naši krasni Adriji bo v nedeljo 27. t. m. zabava s plesom, katero priredite društvu „Zora“ v Opatiji in „Bratinstvo“ na Voloskem. Svirala bo vojaška godba Jelčičevega polka.

— V Kastvu bo imela isti dan ob 7. zvečer „Hrvatska Čitalnica“ v prostorih „Narodnega doma“ zabavo s plesom in tombolo. Igrali bodo tudi primerno igro „Koji napokom“?

Razgled po svetu.

Državni zbor se zopet najde baje že 19. februarja. Deželni zbori morajo torci dotlej končati svoja dela. Večina deželnih zborov se resno peča za volilno reformo in tovo uredbo zemljiškega katastra.

Krščanski sootjalisti so imeli v nedeljo shod v Linciu. Sv. Oče jim je brzojavno poslal svoj blagoslov. Govoril je med drugim tudi princ Liechtenstein. — Nemski konservativci pisano gledajo to gibanje in delovanje; „Vaterland“ pisari o tem shodu prav takó, kakor „Slovenec“ o versko-narodnih pojavih pri shodu zaupnih mož.

Carinski boj. — Med avstrijsko in bolgarsko vlado je nastal rezek preprij zaradi

novih carinskih naredb od naše strani, ki po mnenju bolgarske vlade zadenejo le bolgarske konsumente. Naša vlada grozi, da pretrga diplomatsko zvezo z Bolgarijo, ako ne odstopi bolgarska vlada od svojih zahtev.

Kralj se ženil. — Mladi srbski kralj isče hogate neveste. Največ dote upa dobiti z neko nemško princeso in to je baje že snubil njegov mešetar. Vendar nekateri listi zanikajo to vest. Z nemško kraljico bi Nemci dobili v Srbiji zopet en mogočen steber več. Čudno to, da slovenski vladarji le za Nemkami letajo! Oni naj bi prvi dali svojim podložnikom — lep zgled!

Francoska kriza se vedno ni rošena, ker je težko spraviti skupaj v zbornici kako stalnejšo večino. Leon Bourgeois se posteno trudi, da bi sestavil tako ministerstvo, ki bi moglo računati na podporo zbornice, a doslej se mu to še ni posrečilo.

Na Grškem imajo zopet ministarsko krizo. Pred nekaj dnevi so raztrosili listi celo neresnično vest, da je tam nastala popolna ustaja. Res pa je, da je narod silno razburjen, ker je vlada izdatno povisala davke. V nedeljo se je vršil v Atenah ljudski shod, na katerem so razni govorniki silno napadali vlado. Tem govornikom je pritrjeval sam kraljevič, ki je bil navzoč. Vsled tega je podalo ostavko celo ministerstvo.

V Italiji bodo baje imeli v aprilu nove volitve v državni zbor, ker vlada ga namerava te dni razpustiti. Stari ljajak Crispi bo poskušal zadnjič svojo srečo, ali si bo mogel pridobiti večino z nečuvanim pritiskom in volilno korupcijo. Naj se lasajo, a mi Slovani bodimo pametni in pripravljajmo pota k složnosti in skupnemu kulturnemu delu.

V Zadru so imeli v ponedeljek burno deloznozborsko sejo. Biankini je stavljal predlog, naj bi se imenovali za Dalmacijski civilni namestnik. Predsednik ga je stikrikat pozval na red in mu konečno odgnal besedo, kar je vzbudilo velik vihar na galerijah in med poslanci manjšino. Vsled tega je moral predsednik pretrgati sejo za pol ure. Pozneje je pa večina zavrnila ta nujni predlog. — V eni prejšnjih sej je predlagal Biankini, naj zbor naprosi vlado, da uvede hrvaški jezik v mornarske šole. — Poslanec Ljubčić je predlagal, naj zbor nalazi deložnemu odboru, da sestavi zakon o varovanju hrvaških starin.

Umetniška razstava v Zagrebu. — Naš urednik si je ogledal to razstavo 14. t. m. Reel moramo, da vsak obiskovalec moru biti prijeto iznenaden. Slike so po večini izvorna umetniška dela. Najlepše slike je razstavil nadepolni slikar g. Kikorec. Veliko sliko „Sanje Gandulica“ je kupil biskup Strossmayer za jugoslovansko akademijo. Drugo veliko sliko o predstavi „Dubravke“ je kupila hrvaška vlada za saborsko dvorano. Posebno lepa je tudi slika v naravni velikosti — hana Hedérvarja.

Hrvaški ban Kuhn-Hédérvarj nameruje baje odstopiti. Tako poročajo iz Budimpešte.

V Kotoru (Dalmacija) je imenovan za škofa titularni škof dr. Fran Uccellini, ki je ne le Hrvat po jeziku, marveč tudi po čutu. In takšnih potrebujemo.

V češkem dež. zboru je predlagal dr. Vašaly, naj se v srednje sole uvede rusčina kot obvezni učni predmet; predlagal je dalje, naj se ustanovi v Pragi najvišje sodišče za dezele češke krove.

Med konservativnimi in levčarskimi veleposesniki so se vršila pogajanja za kompromis. V to svrho je baje potoval v Prago sam minister Plener. Vendar se težko doseže kako tako zhlizanje, ker veliko plenicev je vendarle češkega misljenja.

Dunajska „Reichspost“ je priobčila prav rezek in osojlen uvodni članek o sedanjem hrvaškem banu in njegovi večini v saboru. Poslanci večine morajo glasovati, kakor nemi stroj, na banovo povelje; govoriti sme le oni, ki je v to odločen. Kako si je ban pridobil tako večino, je več kot znano. — Članek dalje opisuje, kako se je ban obnašal v uprašnju novega zagrebskega nadškofa; tri leta se je zavlekala ta zadeva, zdaj pa se isto takó zavlačuje imenovanje novih kanonikov, ker nadškof Posilović ne mara za banove — navsete.

V Srbiji se dogajajo čudne reči. Govori se, da pridejo na krnilo zopet naprednjaki. Kakor javljajo iz Belgrada dunajskim časopisom, nameruje se uvesti v veljavu el. 48. ustave z leta 1869., ki glasi, da v skupščino ne morejo biti voljeni profesorji, uradniki, odvetniki, duhovniki in penzionisti. Dosedajni vodje strank pa morejo priti v skupščino le po milosti kraljevi, ako jih namreč kot poslanec imenuje. To so res gnili odnošaji.

V Macedoniji in sicer v okraju Valesu in Pilepsu prišlo je mej Bolgari in Srbi do živega, — torej zopet boj mej brati. Ali se ni pozabljena nesrečna Slivnica?

Listnica. — Dopisniku od beneške meje: Prihodnje — Konečni članek o prodznosti laških odvetnikov je moral za danes izostati radi preoblice drugega gradiva. — Dop. izpod Križa: Morebiti prihodnje. Malo prehudi ste! — Dop. iz Bolca: Ni bilo več mogote. Prihodnje. — Dop. iz Ribnice na Staj. Zal, da imamo prezalno prostora za take dopise izključno krajevnega pomena. — Dop. s Tolminskega in iz Mirnika: Prihodnje.

GLASBA.

